

ביבי - אנטי ביבי

קצת היסטוריה

מזה כמה מערכות בחירות האידיאולוגיה השמאלנית-ליברלית חיפשה דרך לשלטון, להקמת ממשלה. לזה דורש מנהיג חזק ואטרקטיבי. אבל אין בנמצא. בעבר היו יצחק רבין, ואז מאוחר יותר, בשנת 1999, אהוד ברק. אלה היו מנהיגים אטרקטיביים עם תמיכה מהעם. אך רבין נהרג בצורה מאוד טרגית, ומדיניותו של ברק הובילה להתפרצויות טרור כך שהעם איבד בו אמון לנצח. הוא הפסיד בבחירות 2001 בתבוסה מוחצת (אז בחרנו בראש הממשלה בהצבעה ישירה), ומאז נקטע עידן הממשלות השמאליות-ליברליות (רציתי לכתוב, הסתיים, אבל לעולם לא צריך לומר "לעולם").

זה מוזר, שכן האידיאולוגיה השמאל-ליברלית בישראל, כמו בכל מקום אחר, נהנית מתמיכה כמעט חד-צדדית מצד התקשורת, האומנים ואנשי האקדמיה. ואת השפעתם על הבוחר לא ניתן להכחיש.

אז מה צריך לעשות אזרח אם הוא רוצה להביא ממשלת שמאל לשלטון?

מאז 2013 קיימת נטייה: קולות המצביעים החלו להתרכז סביב אדם אשר, ראשית אינו מציב עצמו כפוליטיקאי שמרני, ושנית, הינו אטרקטיבי די בכדי להשיג תוצאות. החלוקה למפלגות החלה בהדרגה לסגת.

בשנת 2013 הייתה זו ההמראה המטאורית של יאיר לפיד (מפלגת "יש עתיד"). עם זאת, יאיר לפיד נכנס לממשלה שהקים בנימין נתניהו, ועל מעשה זה נענש קשות על ידי הבוחרים משמאל: בבחירות הבאות בשנת 2015 הוא איבד 40% מהמנדטים. והמצביע השמאלי הימר על מנהיג החדש, יו"ר מפלגת העבודה, יצחק הרצוג. ההחלטה הגורפת הייתה, שהוא מבטיח יותר מהיו"ר הקודמת, הסוציאליסטית העקרונית, שלי יחימוביץ', ואולי, דווקא בגלל זה, הסיכוי שלו לצבור קולות גדל.

המאבק היה צמוד, מפלגת העבודה זכתה אז ב-24 מנדטים (לשם השוואה, בבחירות האחרונות היא זכתה רק בשבעה עם אותן הסיסמאות, אותה האידיאולוגיה ואותה התמיכה בתקשורת). יצחק הרצוג לא הצליח להרכיב ממשלה משלו, אך הוא גם לא נכנס לממשלתו של בנימין נתניהו (מפני שזכר את סיפורו של יאיר לפיד). אבל זה לא עזר: האמון של הבוחרים במפלגה זו תם באותה שנה.

היה צורך לחפש מנהיג חדש בצד שמאל.

המנצחים האחרונים של מחנה השמאל היו האלופים הצבאיים, הרמטכ"לים לשעבר של צה"ל, יצחק רבין ואהוד ברק. הבוחר החליט שזה הימור בטוח.

בני גנץ עמד בדרישות הפורמליות האלה, היה גנרל קרבי, פיקד, במלחמת לבנון השנייה בחזית הצפון, ואז עמד בראש המטה הכללי. מערכת הבחירות החלה באופן מוזר: בני גנץ שתק, הוא שתק עד שהסקרים החלו להבטיח לו מספר דו ספרתי של מנדטים. ואז הוא הקים את הרשימה שלו. קשה, אף בלתי אפשרי, לקרוא לרשימה זו מפלגה בשל האקלקטיות שלה: יש הרבה פרצופים מוכרים, שלא ברור כל כך מה בדיוק מאחד אותם. ובאותו זמן גם, שני גנרלים קרביים לשעבר, שגם כן כיהנו בתפקידי רמטכ"ל, הקימו את מערכי הקרב שלהם.

העיתונות (וככל הנראה נתנה ביטוי לדעת הבוחרים) ממש דרשה לאחד את כל הרשימות לאחת, וחזתה (לפי סקרים) ניצחון, לעיתים אף בלתי מעורער.

מטבע הדברים, האיחוד התרחש.

האם אלה שלושת האלופים הללו הם פוליטיקאים שמאלנים? ברור שלא. אך האידיאולוגיה כבר לא הייתה בראש הדיון. במחנה השמאל כבר הבינו גם הבוחרים, גם האסטרטגים וגם העיתונות שבכדי להביס את הימין יש להביס את מנהיגם. ובכן, כמו פעם, לפני חמש מאות שנה, בשדה קרב גדול, שלחו הצבאות, אשר התייצבו כבר בתצורות קרב, את הלוחם המיומן ביותר שלהם קדימה. והדו-קרב היה מתחיל: תוצאותיו לא הכריעו שום דבר לגבי המערכה כולה, אך היוו רוח גבית לצדו של הלוחם המנצח, שבדרך כלל, היה גם הצד שניצח בקרב.

הצורך היה - להביס את בנימין נתניהו.

המאבק היה לוהט והסתיים בתיקו: הליכוד והרשימה המאוחדת של מחנה השמאל בשם "כחול לבן" בהנהגתו של בני גנץ זכו כל אחד ב 35 מנדטים! איחוד כוחות חסר תקדים משני הצדדים! התיקו היה מוחלט: אף אחד מהצדדים לא הצליח להרכיב ממשלה. ה"אשם" בכך היה אביגדור ליברמן. בסיס הבוחרים שלו היה מצביעים דוברי רוסית, אלה שלא היו מעורבים כל כך במציאות הישראלית, הביאו לו 5 מנדטים, אותם הוא החליט לשמור לעצמו ובכך לאזן את הגושים מבחינת מספר המנדטים. הוא פשוט זז הצידה. למה?

באותו הרגע התברר שההבדלים האידיאולוגיים הם נחלת העבר: ליברמן הוא פוליטיקאי ימני, לא משנה מה יגידו עליו בתעמולה של הליכוד. להחלטתו הייתה משמעות אחת: הזמנה להתעמת אישית עם בנימין נתניהו. כך נולד המחנה הפוליטי של מתנגדיו - **מחנה אנטי-ביבי** קם והתחיל להתגבש.

הבחירות הבאות, פחות מחצי שנה לאחר מכן, הביאו שוב לתיקו: 32-33 לטובת גנץ ומאזן מושלם בין הגושים. ליברמן החזיק כעת בשמונה מנדטים "כבני ערובה" וחיכה לזמן שבו המערכת הפוליטית של ישראל תבשיל לחלוטין לחלוקה לשני מחנות: **ביבי - ואנטי ביבי**. ניסיונות להרכיב ממשלה כשלו שוב.

לאחר חצי השנה לפי החוק, ישראל הלכה שוב לקלפי. ההתגייסות הכוללת של המצביעים (71.5% השתתפות בהצבעה!) לא עזר. תיקו 33-36, הפעם לטובת נתניהו. אך שבעת המנדטים שהחזיק ליברמן, שוב לא אפשרו את הקמת הממשלה, מאזן הגושים של **ביבי - אנטי ביבי** עמד על 60:60.

ואז נשברו עצביו של גנץ, הוא פירק את רשימת השמאל המאוחד "כחול לבן" ונכנס לממשלת נתניהו עם **תיק מלא של הבטחות והסכמים**. נוצרה ממשלה על בסיס רוטציה בתפקיד ראשה. נתניהו קיבל שנה וחצי לאיסוף כוחות.

יש דמות בפולקלור הרוסי, קוראים לו נסרדין, לפני כחמש מאות שנה הוא הבטיח לשיח ללמד את החמור שלו לדבר בעוד עשר שנים. וכשחבריו שאלו אותו כיצד הוא יעמוד בהבטחתו, הוא ענה: עד אז או שהשיח ימות, או שהחמור ימות, או שאני אמות.

הבחירות יתקיימו אי שם בין מרץ ליוני 2021. מה על הבוחר השמאלני לעשות? איך לנצח את ביבי. בואו נחשוב יחד.

אנטי ביבי

הגוש השמאל נהרס כליל. על פי סקרים, ב-8 חודשים השנה הוא איבד 12 מנדטים. מנהיגיו, הרמטכ"לים ויאיר לפיד, שהצטרף אליהם, הסתכסכו ביניהם. אלה שנשארו באופוזיציה מאשימים את גנץ בבגידה (מה שנכון), וגנץ מאשים אתם בחוסר אחריות בזמן מגיפה והמשבר הכלכלי (וגם זה נכון).

אבל למי להצביע?

היום אנחנו עדים לשינוי בטקטיקת הבוחרים השמאלניים: מכיוון שדמות שמאלנית-ליברלית איננה יכולה להיאבק בבנימין נתניהו בהצלחה, אז חיפוש אחר הרמטכ"ל הבא (ויש אחד כזה: הרמטכ"ל האחרון, גדי אייזנקוט), כנראה חסר תועלת.

בואו נדגיש את המטרה העיקרית, מה אנחנו (מצביעים שמאל-ליברלים) רוצים? אם אנו רוצים ליצור ממשלה אידאולוגית עקבית שמאלנית (או שמאל-מרכז), זה, ככל הנראה, בלתי אפשרי כעת, מכיוון שאין רוב בקרב העם. ודמוקרטיה, אליה אנו פונים כל העת, היא עדיין שלטון שנבחר על ידי הרוב. מטרה נוספת היא סילוק מן השלטון את בנימין נתניהו המוגדר כאויב של מחצית העם. בשביל זה, מסתבר, יש דרכים אחרות.

בואו נתגייס סביב מנהיג שמרני אחר, חלק ממצביעי הימין גם יצביעו עבורו, ויהיה סיכוי להפיל את ביבי!

ואז החלה מערכה אינטנסיבית שהופנתה **באופן אישי נגד ראש הממשלה**. במשך כ-30 שבועות, בכל שבת, כמה אלפי מפגינים מתאספים ליד מעון ראש הממשלה בירושלים, ליד אחוזתו הפרטית בקיסריה ואף על גשרים וצמתים. הסיסמאות, הפוסטרים ואמצעים אחרים לתסיסה חזותית מכוונים **נגדו באופן אישי**, לא נגד מחנה הימין, לא נגד מפלגתו הליכוד, אלא אך ורק נגד ביבי.

ככל הנראה, אסטרטגיה זו מתחילה להשתרש בקרב העם, בכל מקרה מספר המנדטים של נפתלי בנט, מנהיג מפלגת "ימינה" שהיא ימינית עוד יותר מהליכוד, גדל לפתע, על פי הסקרים, מ-6 ל-24! וזאת למרות שהליכוד עצמו לא הפסיד כמעט כלום, כל אלה הם מנדטים "שמאלנים"! אין לזקוף הצלחה זו לזכותו של נפתלי בנט עצמו. למרות שהוא, קצין צבאי לשעבר, עמד בראש חברות סטארט-אפ מצליחות, כפוליטיקאי, הוא נמרץ מאוד, עקרוני ויותר ימני באופן בולט מאשר נתניהו, אך בסיס הבוחרים שלו, במקרה הטוב, הוא 12 מנדטים. למשל, הוא מתנגד להקמת מדינה פלסטינית בכל צורה שהיא. כאדם דתי יש לו קושי להכחיש את האיסורים הישירים של התורה, למשל, על הומוסקסואליות. ולמרות שיש ברשימה שלו אזרחים חילוניים, ישנם גם מי שיותר ימני ושמרני ממנו בצורה ניכרת.

אולם לאחרונה הוא זוכה בראיונות ברדיו וטלוויזיה בפריים טיים בתחנות ובערוצים הגדולים. עבור מנהיג של מפלגה עם 6 מנדטים, זהו פינוק נדיר. המנהיג החדש של מפלגת העבודה שקיבל מנדט אחד יותר, אולי הופיע פעם אחת בערוצים הראשיים.

אך מטרתנו השמאלנית מצדיקה את כל האמצעים שלנו: אם נפתלי בנט יקבל מנדטים רבים, הזכות להקים ממשלה תעבור עליו. ומשם - הכול אפשרי (נקווה), אולי נתניהו, שלא נוטה לחלוק את השלטון, יאלץ לאבד אותו? ומה אז? הרי יש נגדו גם משפטים פתוחים, ויש גם מתחרים במפלגה שלו. לא יהיו לו חיים קלים.

ואולי נפתלי בנט יקים ממשלה בלי נתניהו, כלומר בלי מפלגת הליכוד? אני בספק. ככל שפוליטיקאי ימיני יותר הוא עקרוני יותר (אגב, זה נכון גם לפוליטיקאים בצד שמאל), הוא פחות נוטה לפשרות כואבות. לכן, סביר להניח שהממשלה לא תכלול גורמים מוטלים בספק אידיאולוגי. האם מצביעי השמאל יהיו מרוצים מכך?

אבל אפשר להפיל את ביבי, ונכון להיום זו האסטרטגיה הנכונה היחידה להשגת מטרה זו. התקווה היא שאחרי שייאבד את השלטון, נתניהו עלול לאבד את תפקידו כמנהיג המפלגה. ועם שינויים כאלה כבר אפשר לחיות, עידן שלם יגיע לסימו, תקוות חדשות יגיעו!

כאלה הם החלומות "השמאלניים"!

הייתכן שהפעם תעלה לשלטון הממשלה הימנית ביותר מכל הממשלות האפשריות, והיא תוצב שם על ידי בוחרים השמאל?

ובכל זאת, ביבי הוא פוליטיקאי מקצועי, החמקן הטוב ביותר, כמובן, **מבין את כל זה לא פחות טוב ממני, או מהמפגינים, או מהאסטרטגים שלהם**. וגם לנפתלי בנט תהיה דילמה: לשאת את הסטיגמה של בוגד במחנה שלו (כמו זו שמיתגו את לפיד בה) או למצוא בסיס לשיתוף פעולה עם הליכוד, כלומר עם ביבי, כלומר לחלוק אתו את השלטון, אין זה סביר שביבי יסכים לפחות.

ואכן, לאחר הבחירות הללו, הרבה ישתנה. המשחק השתנה.

* * *

המאמר כבר הוכן במלואו כאשר יריבו העיקרי של נתניהו בליכוד, גדעון סער, הודיע על פרישתו ממנו והקמת מפלגתו משלו. נקודת ריכוז נוספת לתנועה האנטי-ביבי, שנושאת בתוכה סיכוי גדול עוד יותר מנפתלי בנט למשוך מצביעים משני צדי הקשת הפוליטית. וזאת רק לשם מטרה אחד.

המשחק באמת השתנה.

נובמבר-דצמבר 2020